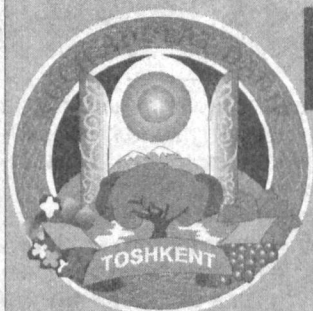

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

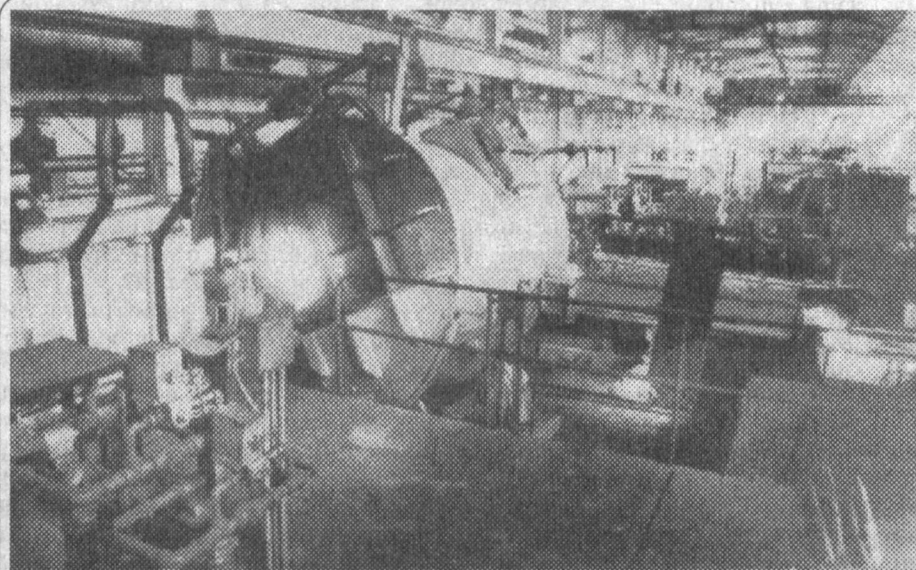
Шаҳар ижтимоий-сиёсий газетаси

№ 118 (9.008)

1997 йил

15 октябрь, чоршанба

Сотувда эркин нархда

Фармон ва ижро

ЭКСПОРТ ИМКОНИЯТИ КЕНГАЯДИ

Республика Президенти Ислам Каримовнинг «То-варлар (ишлар, хизматлар) экспортини рағбатлантириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Фармони қўриқларнинг экспорт салоҳиятини оширишга қўлай шарт-шароит яратди.

Фармонда кўрсатилган яна бир қатор имтиёзлар ўзлари ишлаб чиқарган асосий маҳсулотининг 71 фоизини жаҳоннинг жуда кўплаб мамлакатлари-га экспорт қилаётган «Ўзбеккабель» ҳиссдорлик жамияти меҳнаткашларини ҳам янада баҳрали ишлашга ундади.

Фармони, — дейди корхона раҳбари Ҳусниддин Тожиев, — ўз маҳсулотини четга экспорт қилувчи тадбиркорлар учун катта қўлайликлар тўғрисида. Эндиликда буюртмачиларимиз билан тўғридан-тўғри шартномалар туза оладиган бўлди. Уларга маҳсулот юборишдаги баъзи бир тўсиқларга барҳам

беради, шу билан бирга маҳсулот сотувчига юксак масъулият ҳам юкланади.

«Ўзбеккабель» ҳиссдорлик жамиятида ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларга жаҳон бозорида талаб тобора ортиб бормоқда. Бугунги кунда корхонада икки минг хил турдаги кабель маҳсулотлари ишлаб чиқарилиб, жамоа республика-мизни 80 фоиз шу турдаги керакли маҳсулот билан таъминлаш билан бирга шу йилнинг ярим йили мобайнида чет давлатларга 6,5 миллион доллар-

лик сифатли кабель маҳсулотларини етказиб берди. Йил охиригача бу рақам икки баравардан ортиққа ўсади. Чунки корхонага кун сайин тушаётган буюртмаларнинг кўпчилиги ана шундан далолат бермоқда. Бундай муваффақиятларга улар юқори сифатли технология ва замонавий асбоб-ускуналарни ишлаб чиқаришга кенг жорий этиш туфайли эришди. Корхона цехлари АҚШ, Италия, Швейцариянинг дастгоҳлари билан жиҳозланган. Яқин кунларда эса Италиянинг «Да-Анжела» ва

Германиянинг «Сименс» фирмалари билан технологик жараёнларда янги тадбирлар киритишни амалга ошириш режалаштириб қўйилган ва бу борада иш олиб боришмоқда. Бу режалар амалга ошса, ҳиссдорлик жамиятининг экспорт қилиш имконияти янада кенгайди ва олинган фойда эвазига корхона ходимлари яратиётган шарт-шароитлар бундан ҳам яхшиланади.

Шарофат ИЛХОМОВА.
СУРАТЛАРДА: корхона цехларидан бирида; ишчилар ўз меҳнатларидан мамнун.

КЕЧА

«Ўзэкспомарказ» савдо-кўргазма марказида «Араб дунёси ва Ўзбекистон — тараққиётга эришиш йўлидан ҳамкорлар» кўргазмаси очилди.

Шуни айтиб ўтиш жоизки, илгари шаҳримизда ўтказилган Араб давлатларининг кичик кўргазмаларига нисбатан

— Буюк Британия) компанияси 1978 йилдан бери жаҳоннинг турли мамлакатларида кўргазмаларни ўтказиш фаолияти билан шуғулланиб келади, — дейди «Ал Харити» компанияси бош менежери Мухиддин Саади. — «Араб дунёси ва Ўзбекистон — тараққиётга эришиш йўлидан ҳамкорлар» кўргазма-

чи компанияларга тарқатди. Шу сабабдан улар ҳам бу ерга аниқ-равшан мақсадларни кўзлаб, иқтисодиётингиз тўғрисида бой тасаввурларга эга ҳолда келишди. Ўйлашмики, мазкур кўргазма қўшма корхоналар тузиш ва ваколатхоналар очиб боради деганларни ўзаро алмашиш, ҳужжатларни имзолаш учун қўлай имкониятлар тўғрисида.

Кўргазмага ташриф буюрган араб тадбиркорлари билан суҳбатлашган, биз юқоридаги фикрларнинг тўғрилиги-га яна бир қарра ишонч ҳосил қилдик.

Компаниямиз 22 турдаги консерва маҳсулотлари — тоmat-паста, нўхот, ерёнғоқ пасталари, қуюлтирилган сўт ва кремларни ишлаб чиқаради, — деди биз билан суҳбатда «Нэшенал Фуд Индустри» (Саудия Арабистони) компаниясининг савдо-экспорт бўйича мувофиқлаштирувчи мутахассиси Дебасай Асфакх. — Маҳсулотларимизни БАА, Кувайт, Катар, Миср, Ливия, Судан, Голландия, Англия, Дания мамлакатларида севиб харид қилишди. Бу МДХ мамлакатлари бўйлаб илк ташрифи-миз. Ўзбекистонда дистрибутор топиб молларимизни келтириш, шу орқали Қозғоғистон, Россия ва бошқа республикаларга чиқиш ниятида-миз.

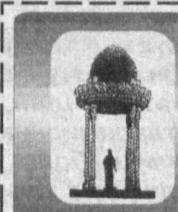
«Арабия голф ману-фактурес ЛТД» (Жидда) компаниясининг директори Фарис Ал Шами эса мақсадларини қуйидагича баён этди.

— Корхонамиз асосан пластмассадан кичик қолбалар, бир марта ишлатиладиган ошона жижоэлар, пичоқ, санчиклар, тарелкалар, пакирлар, тоғоралар, сантехника анжомлари, қадоклаш воситаларини ишлаб чиқаради.

Ўзбекистонда фирмамиз ваколатхонасини очиб арзон, сифатли маҳсулотларимиз билан халқингизни таъминлаш ниятида-миз.

Ўйлашмики, кўргазма давомида кўплаб ҳамкорлик шартномалари имзоланади, юртимиз дўконлари пештахталарида сифатли араб маҳсулотлари ўрин олишига пухта замин яратилади.

Дилшод ИСМОИЛОВ.
СУРАТЛАРДА: кўргазмадан лавҳалар.
Рашид Галиев олган суратлар.

ЭРТАГА

Мирзо Улуғбек номидаги Тошкент давлат университетиде «Ўзбек адабиётини ўқитишнинг долзарб муаммолари» мавзусида халқаро илмий-амалий анжуман ўтказилади.

Икки кун давомида ушбу анжуманнинг ялпи мажлиси ва шўбалар йиғилишида олий ўқув юр-тларида ижтимоий фанларни ўқитишнинг баъзи муаммолари, мустақиллик

даври ўзбек адабиёти, ҳо-зирги адабий жараён фа-

Анжуманлар

ЎЗБЕК АДАБИЁТИНИ
ЎҚИТИШ
МУАММОЛАРИ

нинг янги концепцияси, истиқлол даврида жаҳон адабиётини ўқитишнинг

баъзи масалалари, миллий уйғониш даври ва ўзбек адабиёти, ўзбек му-тоз адабиёти тарихини ўрганишнинг баъзи муҳим масалалари, ўзбек адабиёти фанини ўқитишда тест-рейтинг тизимидан фойдаланиш ва бошқа долзарб мавзуларга маърузалар тингланади.

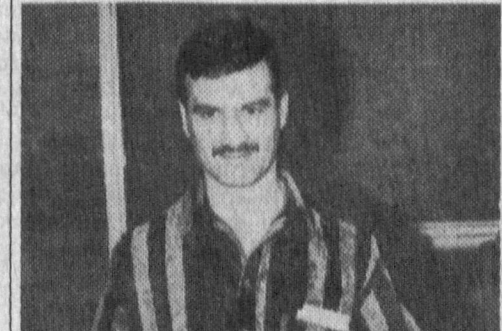
Маърузалар билан та-ниқли фан намояндалари, олим ва ёзувчилар чиқа-дилар.

Саид БОТИРОВ.

Профессионал бокс бўйича жаҳон чемпиони Артур Григорян ўзининг чемпионлик олтин камарини «Олимпия шон-шухрати» музейига топширар экан, ушбу юксак унвонни яна бир неча бор сақлаб қолишини айтган эди.

Юртимиз довуғини таратганлар

АРТУРНИНГ ЯНА БИР ҒАЛАБАСИ

Биз ишқибозлар ҳам Артурнинг узок Германиядаги беллашувларини доимо орзиқиб кутамиз. Зеро, улкан маҳорат соҳиби бўлмиш ҳамюртимиз жаҳон чемпиони унвонини қўлга киритганидан сў-

нг куррамизнинг энг кучли профессио-нал чарм қўлқоп усталари билан бўлган беллашувларда ҳали бирор марта ҳам мағлубиятга учрагани йўқ.

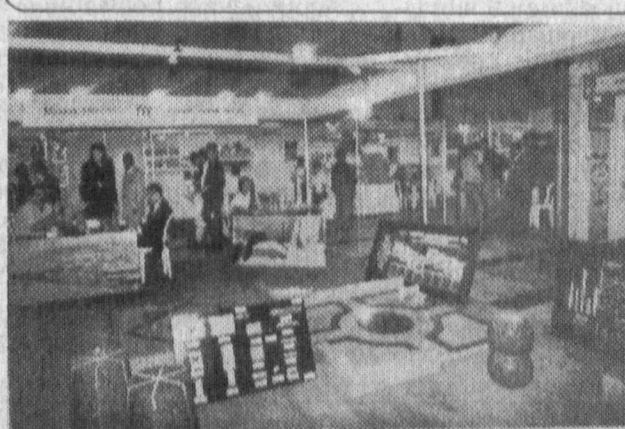
Кўни кеча яна бир хушбабарнинг шо-ҳиди бўлди. Маҳоратли боксчимиз Гер-маниянинг Котбус шаҳрида «Интеркон-тинентал чемпион» («Қитъалараро че-мпион») номи билан донг таратган аме-рикалик Дэвид Армстронг билан бўлган жангда ишончли ғалабани қўлга кирит-иб жаҳон чемпиони унвонини янада мустаҳкамлаб олди. Унинг рақиби Дэ-вид Армстронг айна пайтда дунёдаги энг кучли боксчилардан ҳисобланади.

Ун икки раунд давом этган мазкур беллашув шиддатли ҳужумлар остида ўтди. Охириги раундларда Артур Гри-горянининг бир қўли қаттиқ жароҳатлан-са-да, у уйинини давом эттириб, очколар ҳисобидида ғалабани қўлга киритди ва мухлисларининг яна бир бор олқишла-рига сазовор бўлди.

Биз Ўзбекистон шарафини немис ту-проғида муносиб ҳимоя қилган таниқли спортчимиз Артур Григорян бундан кей-ин ҳам ўз маҳорат ва имкониятларини ишга солган ҳолда аjoyиб ғалабалари-ни давом эттиради, деган умиддамиз.

Озод ХАЛИЛОВ.

АРАБ ДУНЁСИГА ЙЎЛ

билдирилган ижобий фикрлар натижасида илк бор ташкил этилган Араб дунёсининг мазкур йирик ва кенг қўламли кўргаз-масида Саудия Арабис-тони, Бирлашган Араб Амириклари, Уммон, Бахрейн ва Миср мам-лакатларига тегишли бўлган 45 та компания-нинг 250 га яқин молла-ри, маҳсулотлари, ас-боб-анжомлари на-мойиш этилмоқда. Улар орасида қурилиш мате-риаллари, пластмасса, ишпадан тайёрланган маҳсулотлар, озиқ-овқат товарлари, ичимликлар, қандолатлар ва қадок-лаш материалларини уч-ратиш мумкин.

Ушбу кўргазмани ташкил этган бизнинг бўлинимиз бўлимиш «Эис промоушенс» (Сау-дия Арабистони — АҚШ

лар» кўргазмасини таш-кил этишдан ҳам Араб мамлакатлари ва Ўзе-бекистондаги тадбиркор-лар билан ҳамкорлик алоқаларини ўрнатишга кўмаклашиш, ушбу мам-лакатлар иқтисодиёти ўртасида ўзаро ришта-ларни боғлаш, пухта сав-до-иқтисодий муноса-батларни йўлга қўйиш-дек хайрли мақсадларни кўзлаганмиз. Унда катна-шаётган барча араб ком-панияларининг мақсад-лари ҳам Ўзбекистонга инвестиция киритиш, си-фатли, арзон, кўркам то-варларини юртингиз бо-зорига келтиришдир. Биз кўргазмага тайёр-гарликни ўтган йилдан бошладик. Ўзбекистон иқтисодиёти ҳақида хи-қоя қилувчи махсус ки-тобча тайёрлаб Араб мамлакатларидаги етак-

БУГУНГИ КУН НАФАСИ

МАМЛАКАТИМИЗДА

● Ўзбекистон Республикаси Президенти, Оро-ни кўтариш Халқаро жамғармаси Президенти Ислам Каримов Орол денгизи ҳавзаси муаммолари бўйича халқаро учрашув қатнашчиларига сами-ий табрик йўллади.

● Кеча Президент Ислам Каримов пахта сав-доси бўйича дунёда етакчи ўринлардан бирини эгалловчи АҚШнинг «Дановант Энтэрпрайзис» компанияси бошқаруви раиси ва бош ижрочи ди-ректори кенжа Уильям Б. Дановант бошчилиги-даги делегация аъзоларини қабул қилди.

● Вазирлар Маҳкамасида Бош вазир Ўткир Сул-тонов раислигида Кадрлар тайёрлаш бўйича мил-лий дастурни амалга ошириш бўйича республика комиссиясининг биринчи мажлиси бўлиб ўтди. Ун-да Миллий дастурни амалга оширишни таъмин-ловчи меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларни ишлаб чи-қиш масаласи муҳокама этилди.

● Вазирлар Маҳкамасининг Мулкни давлат та-сарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш, Иж-тимоий масалалар, фан ва маданият ҳамда Оила, оналик ва болаликни ижтимоий муҳофаза қилиш мажмуаларининг йиғилишларида йилнинг ўтган тўққиз ойлик яқунлари муҳокама этилди.

● Тошкентда Германиянинг Конрад Аденауэр номли жамғармаси ҳамда Журналистларни қайта тайёрлаш халқаро жамоатчилик маркази томони-дан ташкил этилган «Жамиятни демократлашти-ришда журналистиканинг аҳамияти» мавзусида се-минар даром этмоқда. У 17 октябрда ниятисига етади.

ЖАҲОНДА

● Ўзбекистон Республикасининг Буюк Брита-ниядаги элчихонасида Ўзбекистон билан Исла-ндия Республикаси ўртасида дипломатик муноса-батлар ўрнатиш тўғрисидаги қўшма баёнот имзо-ланди.

● Россия парламенти қўйи палатаси — Давлат думасининг бугун кечқурунги ялпи мажлиси кун тартибига сўл муҳолифатчилар томонидан мам-лакат ҳукуматига ишонсизлик билдириш маса-ласи киритилди. Шу муносабат билан Россия Бош вазيري Виктор Черномырдин агар Дума ҳақиқа-тан ҳам қўпчилик овоз билан шундай қарор қабул қилса, у мамлакат Конституциясида ҳукумат сиё-сатини ўзгартириш учун бериладиган уч ой му-датни пойламасдан дарҳол истеъфо бериши тў-ғрисида баёнот берди. Ушбу ҳолда Россия Кон-ституциясига мувофиқ Президент Давлат думаси-га уч мартаба Бош вазир номзодини тавсия эти-ши мумкин. Ҳар уч галда ҳам парламентнинг қўйи палатаси бу номзодга қарши овоз берса, Прези-дент Давлат думасини тарқатиб юбориши ва му-датидан илгари парламент сайлови ўтказиш тў-ғрисида қарор қабул қилиши мумкин. Кутилаётган ҳукумат танлиги муносабати билан Бош вазир Виктор Черномырдин Давлат думаси раҳбарлари билан муттасил музокара-лар ўтказмоқда. Унинг биринчи ўринбосари Александр Чубайс эса татто узининг Германияга расмий ташрифини ҳам қол-дирди.

● Кеча Украина Президенти Леонид Кучманинг Қозғоғистонга расмий ташрифи бошланди. У Прези-дент Нурсултон Назарбаев билан икки томон-лама ҳамкорликка оид кенг қўламли масалаларни муҳокама этади. Ташриф якунида бир қатор қўш-ма ҳужжатлар имзоланиши кутилмоқда.

● АҚШ Президенти Билл Клинтоннинг илк бор Жанубий Америка бўйлаб расмий ташрифи да-вом этмоқда. У Венесуэладан сўнг Бразилияга келди. Бу ташриф давомида Билл Клинтон мин-тақа давлат раҳбарлари билан бутун Америка қитъасида ягона иқтисодий маконни вужудга кел-тириш истиқболларини муҳокама этмоқда.

● Италиянинг коалицион ҳукумати таркибига кирувчи коммунистлар ўзларининг асосий — мам-лакатда 35 соатлик иш ҳафта-си жорий этилиши талаби қабул қилинганлиги сабабли аввалги фи-крларидан қайтиб келгуси йил учун боджет лой-ҳасини қўллаб-қувватлашларини билдирди. Шунинг натижасида истеъфога чиққан Бош вазир Романо Проди ҳукумати танлиги бартараф этила бошланди.

● Ироқ шимолида бир йиллик ярашувдан сўнг яна Курдистон ватанпарварлар уюшмаси ва Курд ишчи партияси қуроли бўлинмалари ўртасидаги жанглар бошланиб кетди.

● Чеченiston президенти Аслан Масхадов ис-лом трибуналарини тарқатиб юборди. Маълумки, ашаддий жиноятчилар ушбу трибунал ҳукмига му-вофиқ аҳоли кўз ўнгига қатл этилиши жаҳон жа-моатчилигининг кескин норозилигига сабаб бўл-ган эди.

● Мия касалликлари муаммолари билан шуғул-лануви америкалик биолог олим Стэнли Грүзнер 1997 йилги Нобель мукофоти соҳиби бўлди.

● Баъзи носозликлар сабабли парвози душан-ба кўни кечкиририлган «Кассинен» сайёраларо зонди бугун АҚШнинг Канаверал бўғизидан «Ти-тан-4» ракетасида 11 йиллик парвозини бошла-ши керак. Умумий қиймати 3,5 миллиард доллар микдорига баҳоланаётган бу сайёраларо экс-педиция лойиҳасига кўра «Кассинен» 2004 йилда Сатурн орбитасига чиқади ва 4 йил давомида уни тадқиқ этади.

● Буюк британиялик пойгачи Энди Грин «Фан-том» самолётининг иккита двигатели ўрнатилган ердан кўтарилмаган пойга машинасида АҚШнинг Невада штатида тарихда илк бор соатига 1222 километр тезликда ҳаракат қилиб, товуш тўси-ғини босиб ўтди. Машинанинг парашюти очилиши бироз кечикди, орқага қайтишда ана шу тезлик таъминланмаганлиги сабабли, афсуски, бу нати-жа расмий равишда жаҳон рекорди сифатида қайд қилинмади.

● Канаданинг Квебек вилоятида асосан қария-лар бўлган автобус номаълум сабабларга кўра 20 метр баландликдан қўлаб тушиши оқибатида ун-даги 43 киши ҳалок бўлди, 5 киши эса оғир жа-роҳатлар олди.

Бахтиёр КАРИМОВ,
Ўзбекистон халқ таълими аъ-лочили, олий таълимдаги ўқитувчи.

АЗИЗ МУШТАРИЙЛАР!

«Оқшом»га обуна нархлари қуйидагича белгиланган:

Абонент қутисига	Ҳафтасига	Ҳафтасига	Ҳафтасига
1 ойга	104 сўм	1 ойга	156 сўм
3 ойга	312 сўм	3 ойга	468 сўм
6 ойга	624 сўм	6 ойга	936 сўм
1 йилга	1248 сўм	1 йилга	1872 сўм

«Тошкент оқшомини» Ўзбекистон Республикасининг бутун ҳудудиде ҳа-дланмаган микдорда обуна қабул қи-линади.

Нашир индекси — 209.

Юнусобод тумани ҳокимлиги, хотин-қизлар кўмитаси ва туман меҳнат биржаси томонидан ташкил этилган «Бўш иш жойи ва вақант ўринлари» ярмаркаси бўлиб ўтди. Унда тумандаги ва шахримизга ташриф буюрган фуқаролар иштирок этишди.

Ярмаркада тумандаги кўплаб бўш иш жойлари ва вақант ўринларини тавсия этган ташкилотлар, корхоналар ва муассасалар қатнашди.

Биз иштирок этаётганларнинг суҳбатига эътибор бериб, бир муаммонинг шохиди бўлди. Йигитлардан бири ярмарка майдонига кўйилган корхоналар рўйхатини кўздан кечирар экан, у ердаги ойлик маоши кўрсатилган рўйхатларни кўриб деди:

— Жўра, қара, мана бу ташкилотда оддий электр монтажчининг маоши 20 минг сўмгача экан... Жуда яхши-ку.

Йигитлар суҳбатидан маълум бўлган салкам 20 минг сўмлик ишнинг тавсия қилаётган ташкилот вакили, иш юритувчи Малика Мирсаидовадан нима учун уларда ой-

энергияси ва коммунал хизматларига 50 фоиз арзон ҳақ тўлаш ҳуқуқига эгадирлар...

Дарҳақиқат, «Хар жойда бордир тошу тарози» деганларидек, биз шу нарсаларга амин бўлдики, қайси соҳа бўлмасин, етук малакали мутахассислар ҳамма жойда ўз ўрнини топади.

Шунинг учун ҳам Тошкент шаҳар меҳнат, аҳолини иш билан таъминлаш ва ижтимоий ҳимоя қилиш бош бошқармаси ўқув марказида янги мутахассисликка ўқимокчи ва малакасини оширмоқчи бўлганлар учун барча имкониятлар яратиб қўйилган. Меҳнат биржалари томонидан юборилаётган ишсизлар эса айрим корхона ва ташкилотларда керакли ихтисослик учун ўқитилмоқда.

Масалан, биргина мана шу Юну-

Банапик

ИШТИЁҚ БЎЛСА БАС

лик маош кўплиги ҳақида сўрадик.

— «Монтажэнерго» жамоа корхонамиз 1994 йилдан бошлаб ҳўжалик ҳисобиди иш юртига бошлади. Ҳозирги кун талабидан келиб чиқиб ишга қабул қилинаётганлар албатта малакали мутахассислар бўлиши лозимлиги ўқтирилди. Чўнки ишчиларимиз йирик электр станцияларини қўришда иштирок этадилар. Айни вақтда улар Толимархон ва НавоийРЭСлари, Муборак иссиқлик энергия маркази, Самарқанд, Бўҳороларда ишлашмоқда. Бизнинг ташкилотда иш сафарга жўнатиш, турли жойларда ишлаш билан чегараланади. 20 кун сафарда бўлса, 10 кун уйда дам олади. Ташкилотимизда 360 га яқин ишчи меҳнат қилади. Ойлик маош иш стажига қараб ҳам тақсимланади, шўнда 10 минг сўмдан 20 минг сўмгача боради. Хар бир ишчимиз электр

субод туманидаги «Мерседес-Бенц» ҳўжалик ҳисобидидаги сервис хизмати маркази автотаъмирловчиликка, «Любакс» мактаби ҳамда «Юлдуз» акционерлик жамияти тикувчиликка, «Ўзқишлоқмаш» очик турдаги ҳиссдорлик жамияти, «Ўз-биофарм», «Асбобсо» ҳиссдорлик жамиятлари эса мутахассислиги бўлмаган кишиларни ўқитиб-ишлатиш имкониятига эгадирлар.

Хўлоса қилганда ишлашга хўши бўлса бас. Шу боис иш ахтариб юрган ёки мутахассислиги, ҳўнари йўқ фуқаролар меҳнат биржаларига мурожаат этсалар, муаммолари ижобий ҳўл бўлади.

Гўлзода АБДУЛЛА қизи.
СУРАТЛАРДА: Юнусобод туманида ўтказилган «Бўш иш жойи ва вақант ўринлари» ярмаркасидан лавҳалар.
Рўстам Шарипов олган суратлар.

лиф этилиб, уларнинг хар берига 1000 сўмдан моддий ёрдам кўрсатилди.

Бошқарманинг бошқа ходимлари мазкур байрамлар мўносабати билан мўкофот пуллари билан, хотин-қизлар эса 8 март байрами совғалари билан тақдирланиб, меҳнатлари қадрини топишмоқда. Ходимларга имкониятга яраша 800-1200 сўм миқдоридида тушлик пули, шаҳар транспортидан кўпроқ фойдаланадиган ишчилар йўл чипталари билан таъминланган.

Ходимларнинг дам олишлари ҳам ҳам муҳим эътибор берилмоқда. Меҳнат аҳли сиҳаттоҳларда, дам олиш уйларида арзон йўлланмалар билан хордиқ чиқарадилар. Оқтошдаги «Ўзтелерадио» компанияси ижодкорларининг дам олиш уйида бошқарма 100 дан ортик ходимларининг оилавий мазмунли дам олиш ташкил этилган.

Бу йил Тошкент Давлат тиббиёт институти ҳамда шаҳар физиотерапия сиҳаттоҳи билан шартнома-лар тузилиб, кўплаб ишчилар соғлиқларини мустаҳкамлади.

Маданий хордиқ чиқариш ҳам кўнглига бўлиб, кино ва концерт заллари, театрларга чипталар харид қилинмоқда. Бошқарма маъмурияти ва касаба уюшма кўмитаси азиз болақонларга доимо меҳрибонлик қилиб келмоқда. Бу йилги ёзги мавсумда 100 дан ортик болақон оромгоҳларда дам олиб соғлиқларини мустаҳкамлади.

Меҳнат аҳлига бўлган бундай эътибор уларнинг қайфиятини кўтариб, байрат-шижюат билан ишлашга даъват этмоқда.

Улугбек ПўЛАТОВ.

Туб иқтисодий ислохотлар самарадорлигини таъминлашга товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорлар палатаси ҳодимлари қўшаётган ҳисса салмоқли бўляпти. Палата ташкил қилингандан бўён амалга оширилган ишлар, унинг навбатдаги режалари ҳақида Миробод тумани товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорлар палатаси раисининг ўринбосари Азиз Жўраев билан суҳбатлашдик.

— Палатамиз ўтган йили ташкил этилган бўлиб, унинг асосий мақсади туманимиздаги тадбиркорларнинг оғирини енгил қилиб, уларнинг муаммоларини ҳал қилишга қўмаклашишдан иборатдир. Ходимларимиз ана шу мақсадга эришиш тадбиркор ва ишбилармонларни жалб этиш борасида аниқ режалар асосида иш олиб бормоқдалар. Палатамизга аъзо бўлганлар сони 1700 нафардан ошиб кетди.

Мутахассисларимиз хар бир тадбиркор билан алоҳида ишлашга интилади. Уларнинг хар бири билан суҳбатлашиб, ўз маслаҳатларини берадилар. Бу тадбиркорларга қўшимча маълумотлар олишга, ишларини қай йўсинда давом эттиришларига қўл келади. Шу билан бирга янги аъзоларни жалб қилиш, уларнинг ишончини қозониш ҳам бизнинг асосий вазифаларимиздан бирига киради. Бу борада биз туман солиқ инспекцияси ҳамда корхоналарни рўйхатга олиш бўлими билан ҳамкорлик қиламиз ва уларнинг ёрдамига таянамиз.

— Ҳозир тадбиркор бўлишни хоҳловчилар жуда кўп. Лекин уларнинг аксарияти иш бошлашни билмай қийналади. Сизлар уларга қандай ёрдам кўрсатасизлар?

— Тўри, тадбиркор бўлишни ис-

товчилар жуда кўп. Айниқса, ўлкамизнинг ўзига хос хўсусияти, меҳнат ресурсларининг ошқичалиги, халқимизнинг турмуш ва тафаккур тарзи кичик ва оилавий бизнесни, хўсусий тадбиркорликни янада фаол ривожлантиришни тақозо этади. Шунинг учун бу масалага алоҳида эътиборни қаратмоқдамиз.

Хар бир бошловчи тадбиркор билан унинг асосий мақсади, нима қил-

лар ҳақида, уларнинг махсўсолтлари тўғрисида ҳам гапириб ўтсангиз.

— Тадбиркорларимиз билан биргаликда Ў Тошкент савдо-саноат ярмаркасида фаол иштирок этдик. Туманимиздан қатнашган барча тадбиркор ва ишбилармонлар ярмарка ташкилий кўмитасининг диплом ва совғалари билан тақдирландилар. Энг муҳими, ишбилармонлар билан

Тадбиркорлик

УЗОҚНИ КЎЗПАГАН ЮТАДИ

моқчилиги ҳақида суҳбатлашамиз. Сўнгра улар курсларда ўқитилиб, ҳўжжат берилади. Кўпгина кичик корхоналарга ҳисобчилар, мутахассислар топиб беришда қўмаклашамиз. Шунингдек, компьютерлар асосида уларга ҳамкорлар топиб берамиз.

Палата мутахассислари кўп тармоқли «Миробод-консалтинг» фирмасини тузиш ҳақида ҳўжжатларини ишлаб чиқдилар. Агар фирма фаолият кўрсатишга рухсат олса, у тадбиркор ва ишбилармонларга керакли ҳўқўқий, аудиторлик, консалтинг ва бошқа хизматларни беминнат кўрсатади.

Палатамиз бу йил туман корхона ва ташкилотлари иштирокида 2 марта конференция ўтказди. Бу анжуманлар корхона ва ташкилотлар вакиллари ҳамда тадбиркорлар ўртасида ҳамкорликни ривожлантиришга хизмат қилди. Ходимларимиз юртимиз равнақи йўлида меҳнат қилишга бел боғлаган хар бир тадбиркордан ўз ёрдамини аямийди.

— Азиз Назирович, палатангизга аъзо бўлиб, республикамиз равнақида мўносиб улуш қўшиш йўлида меҳнат қилаётган жамоа-

жуда кўплаб шартномалар имзоланди. Масъулияти чекланган «Селам» жамияти, «Платон», «Стан» кичик корхоналари, «Карм» ишлаб чиқариш фирмаси, «Каноп» жамоа корхоналари ана шулар жумласидандир.

Яқинда Тошкент шаҳар ҳокимлигида бўлиб ўтган тадбиркорларнинг истиқболли инвестиция лойиҳаларини амалга оширишга ёрдам кўрсатишга бағишланган кенгашида туманимиздаги «Каноп» жамоа корхонаси тайёрлаган импортнинг ўрнини боса оладиган рақобатбардош брезент ишлаб чиқариш лойиҳаси юқори баҳоланди ва уларга кредит олишда биринчи навбатда ёрдам кўрсатишга келишиб олинди. Шунингдек, «Стан» кичик корхонасида тайёрланаётган турли-туман мебеллар, «Ирина» фирмасида ишлаб чиқарилаётган чинни буюмлар, «Рута» фирмасида тикилаётган кийим-кечаклар хорижикидан қолишмайди.

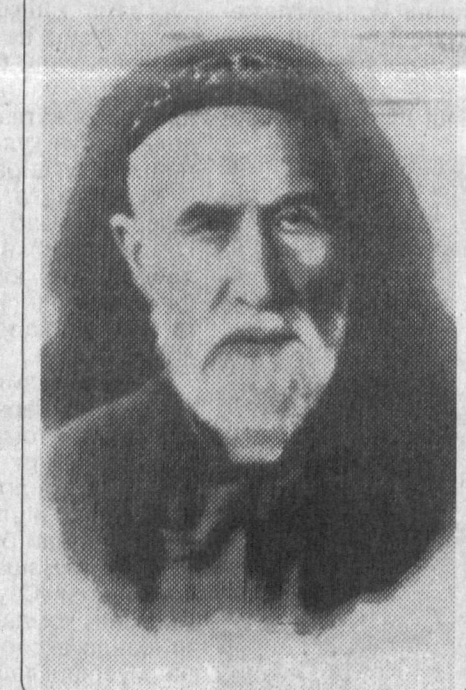
Маълумки, республика микёсида ўтказилган «Ташаббус» қўриқ-танлово бизнинг тумандан ишбилармон хўнарманд Маҳмуд Хўсанов ўзи тайёрлаган миллий услубдаги мебеллари билан иштирок этди. Унинг

нидаги дала ҳўвлимизга етиб келди. Зимистон кеча, аччиқ совуқ бўлишига қарамай, бобомиз яшайдиган кўча, ҳовли атрофида одамлар тўпланишганди.

Жанозани ҳўвлимининг ўзиди

Ёнамо

ЭЗГУЛИК БИЛАН ОБОД УМР

Муҳиддинхон домла ўқиб, бобомиз ҳақида қўсқача маъруза қилдилар. «Ҳеч ким овозини чиқариб йилгасин, худонинг қаҳри-ғазабига келадик» деганлари ёдимда. Шўнга қарамай ҳамма, айниқса, хотин-хўлажалар оғир йўқотиш аламига чидалмай, дод-фарёд қилишарди. Шўндай пайтда бобомизнинг семимли қизлари Тўрапошхоҳон аммамиз Оққўрғонда, менинг отам бобот, кичик амаким Абдувоҳидхон жангтоҳда бўлганликлари учун ҳам дафн маросимида иштирок этмаётган эдилар.

Нихоят, жанозадан сўнг одамлар тобутни кўлма-кўл олиб, елкаларига кўтариб, Чопонота қабристон томон юришди.

Тобут ортидан кетаётган одамлар

укалари билан биргаликда ясаган стол, стул, қаравот, менеж ва сервантлари қўриқ-танлов иштирокида қўзқичи уйғотди.

— Сиз ўзининг ҳам тадбиркор сифатида фаолият кўрсатар экансиз. Сизнингча, тадбиркор қандай фазилатларга эга бўлиши керак?

— Тадбиркор биринчи навбатда ҳалол бўлиши керак, танлаган йўлининг истиқболини кўра билиши шарт. Иқкинчидан, у синчков, аниқлик билан иш юритувчи, узоқни кўра билувчи одам бўлиши керак. Тўғри, баъзан таваккалчилик ҳам керак бўлади, лекин билиб-билмай қилинган бундай ҳаракат тадбиркорга катта зарар келтириши мўмкин. Менинг ўзим ҳам тадбиркорман. Қўйлик мавзесида «Минг бир кеча» овқатланиш ва дам олиш хўсусий мажмуини бошқараман. Бу ерда доимо келиб-кетувчиларнинг фикр ва мўлоҳазаларини эътиборга олиб иш юритамиз. Яқинда мажмуа қўшидаги қаҳвахонада тумандаги 200 нафар ногирон болаларга бепул тушлик уюштирдик ва улар кечга қадар шу ерда концерт томоша қилишди.

— Келгуси режалар ҳақида нималар дея olasиз?

— Бизнинг биринчи галдаги вазифамиз тадбиркорларни жалб этиш бўлса, иккинчи навбатда қўшма корхоналарни ҳам ҳамкорликда ишлашга имконият яратиб беришдир. Булар билан биргаликда айни кўнлардаги асосий ишимиз туманимизда фаолият кўрсатаётган наққошлар, хўнармандлар, этиқдўзалар, сандиқчилар, ўймакорлар ва бошқа соҳадаги тадбиркорларнинг меҳнатларини рўёбга чиқаришдир. Шу мақсадда яқин кўнларда туман ҳокимлиги билан ҳамкорликда тадбиркор ва ишбилармонларимизнинг махсўсолтлари доимий ярмаркасини ташкил этиш ниятимиз бор.

Суҳбатдош
Шарифа ИЛЕСОВА.

Яқинда Ўзбекистон Республикасининг «Умумий ҳарбий мажбурият ва ҳарбий хизмат тўғрисидаги» қўнунига мувофиқ 1981 йилда туғилган фуқароларни қақирув устакаларида ўз вақтида ва юқори даражада қайд этишни таъминлаш мақсадида Тошкент шаҳар ҳокимининг қарори чиқди. Биз ушбу қарор юзасидан қилинаётган ишлар тўғрисида Бектемир туман мудофаа ишлар бўлими бошлиги Баҳодир Бойхонов билан мулоқотда бўлдик.

— Баҳодир Дадахонович, суҳбатимизни 1981 йилда туғилган фуқароларни қайд этишни ташкил қилиш борасидаги дастлабки ишлар тўғрисида бошлашдик.

— Бу ишни биз ҳаммиса қўнуний меъёрларга асосланган ҳолда олиб борамиз. Туманимиз бирмўнча тарқоқ ҳамда энг кенжа туманлардан бири бўлганлиги сабабли айрим

Қарор ва ижро

ҲАМЖИҲАТЛИКДА ТАШКИЛ ЭТИЛМОҚДА

муаммоларга дуч келаётганлигимиз ҳам сир эмас. Албатта, бундай ҳолларда туман ҳокимлиги, маҳалла кўмиталари биздан ўз ёрдамларини аямийди. Жўмладан, 1981 йилда туғилган фуқароларимизни қайд этиш борасида ҳам улар билан ҳамжиҳатликда иш олиб бормоқдамиз. Авваламбор биз мактаблар, махсўс ўқув юртилари, муассаса ва ташкилотлар ҳамда хўсусий ва нодавлат сектордаги ишлаб чиқариш корхоналаридаги фуқароларимизни рўйхатда турганини ҳақидаги маълумотларини олиб, бир бири билан солиштириб кўрамиз ва умумий рўйхат тузамиз.

Шўнингдек, прокуратура, суд, ички ишлар бўлимларида шу ёшдаги болалар рўйхатда туриш ё турмаслиги ҳақидаги ҳўжжатлар ҳам тайёрланади ва албатта белгиланган ташкилот раҳбарлари билан тушунтириш ишлари олиб борилиб, қарор тартиби билан таништириб чиқамиз.

— Иш жараёнидаги муаммолар нималардан иборат бўляпти?

— Туманимизда аҳоли сони кам, аммо тарқоқ яшашиди. Асосий муаммо бу эмас, балки фуқароларимизнинг рўйхатда туришларидир. Ваҳоланки, айрим фуқароларимиз бизда рўйхатда туришсизда улар бошқа бир вилоятда ёки туманларда яшайди. Ёки айримлар бизда рўйхатда туриб, Россияда ёки бошқа МДҲ республикаларида ишлашади. Бу эса ишимизда бир қанча қийинчиликлар туғдиришмоқда.

— Бўлимда мутахассислар, тиббиёт асбоб-ускуналари ва бошқа керакли ҳўжзалар билан таъминланиши қай аҳволда?

— Бу борада шўни айтиш кераклики, туманимизда ҳозирча қақирув пункти йўқ. Шу сабабдан биз ҳамма туманидаги қақирув пункти орқали барча ишларимизни бажарамиз. Асосий мутахассис ва жиҳозларни ҳам ҳамкорликда ташкил этганмиз. Лекин бизга зарур бўлган техник ходимлар, хизмат кўрсатувчилар ва автотранспортларни туманимиздаги корхона ва ташкилотлар мўнтазам равишда таъминлаб турибди.

Рўйхатдан ўтувчилар ва қақирувчиларни қақирув устакаларида келишларини хабардор қилиш ишлари қандай кечаяпти?

— Мулкчилик шўхидан қатъи назар туманимиз ҳудудидида жойлашган барча ташкилот ва корхоналарнинг раҳбарларига, маҳалла кўмиталари раисларига бу ҳақда айтганмиз. Бу хабарини улар уларига тегишли фуқароларга етказишлари шарт.

Суҳбатдош
Очил ҲАБРАТОВ.

Мамлакатимиз темир йўлларини тақомиллаштиришда Осиё учун тараққийёт банки томонидан молиявий ёрдам кўрсатиш лойиҳаси ишлаб чиқилмоқда. Бизнинг «Ўзбекистон темир йўллари» давлат ҳиссдорлик компанияси йўл хизмати бошлигининг ўринбосари Ҳабибулла Абдуллаев билан қилган суҳбатимиз ҳам шу ҳақда бўлди.

— Ҳабибулла ака, Осиё тараққийёт банки лойиҳаси ҳақида гапириб берсангиз.

— Осиё тараққийёт банки билан келишўвга мувофиқ Чингелди станциясидан Фароб станциясигача бўлган темир йўллари таъмирлаш учун машина, механизм ва хар хил жиҳозлар сотиб олишга 60 миллион АҚШ доллари миқдоридида кредит ажратилиш кўзда тутилган. Ҳозирги пайтда лойиҳани тайёрлаш ишлари тугалланди. У амалга ошгач, Чингелди станциясидан

то Фароб станциясигача бўлган темир йўллар орқали Европадан, Россиядан ва бошқа давлатлардан келадиган поездларнинг бошқа Осиё давлатларига ўтказилиши мўмкин бўлади. Шўнинг учун бу лойиҳа айнан бизнинг компания билан олиб боришмоқда.

— Лойиҳа асосида ажратилаётган кредит қандай тарзда бериляпти?

Транспорт

ЮКЛАРГА ЯШИЛ ЙЎЛ

нияси эртанги кўнига ишонч деб баҳолаш мўмкинми?

—Ҳа, тараққийёт банки вакиллари республикамизда бўлиб, иқтисодийтизмиз ривожланаётганлигини кўришди. Яна шўни ҳам айтиш кераклики, республикамиздаги темир йўллар орқали Россия, Қўзғистон ва Европа давлатларидан келаятган халқ ҳўжалиги юкларини Тў-

ркманистон, Эрон орқали Форс кўрғазига ташиш имконияти туғилмоқда. Бундан ташқари «Ўзбекистон темир йўллари» компанияси қўшни давлатлар темир йўлларига нисбатан барча кўрсаткичлари, айниқса, юк ташиш бўйича юқоридир. Ҳозирги пайтда ҳўкуматимизнинг қарорига биноан Ҳўзор-Қўмқўрғон, Нўқўс-Учқўдўк темир йўллари қўрилмоқда. Бу юк ташишни енгиллаштиришда хизмат қилади. Менимча, шўлар Осиё банкининг бизга ишончига қафолат бўла олади.

Уйлайманки, шу тариқа ишлаб чиқилган лойиҳа яқин келажакда ўз самарасини беради ва республикамизнинг иқтисодийтизмиз янада ривожлантиришга ўз ҳиссасини қўшади.

Одил ҲАЛИЛОВ
ёзиб олади.

Бухоро қадимдан йирик хунармандчилик ва савдо марказларидан бири ҳисобланиб келади. Турли хил зеб-зийнат, гўзал ва пишиқ уй-рўзгор, безак буюмлари билан бутун Шарқда машҳур. Буюк тилшунос олим Маҳмуд Қошғарий ўрта асрларда фақат пахта, шойи, жундан эмас, балки зарли кимхоблар ҳам кўп тўқилганини ёзди.

Бухорода, айниқса, ўрта асрларда полослар, гиламлар, дарпардалар, ёстиқ жилдлари, жигарранг жойнамозлар ва устки кийимлар кўплаб тикилган. IX—X асрларга келиб Бухорода хунармандчилик гурил-лаб ривожланади.

Тўқимачилик фақат шаҳарда эмас, балки қишлоқларда ҳам яхши йўлга қўйилган. Наршахиянинг ёзишича, Бухоронинг Зандона қишлоғида бўз тўқувчилар кўп бўлган. Улар тўқиган матолар Бағдод, Хурсон,

Сурия, Византия, Миср каби мамлакатларда ҳам машҳур бўлган. Бу матоларнинг сифати шу қадар аъло бўлганки, китоб муаллифи Наршахиянинг ёзишича «Бир пардалик матонинг қиммати Бухородаги ерларнинг ҳаммасидан келадиган солиққа тенг бўлган». XVI аср ўрталарида Ўрта Осиёга келиб кетган инглиз сайёҳи Жекинсон «Бу ерда ҳар бир хунар ўзининг алоҳида ўрнига ва ўз бозорига эга» эканлигини ёзган. XVI—XVII асрларда тўқувчилик,

тиқувчилик, бўёқчилик, кулолчилик, темирчилик, заргарлик, мисгарлик, пўстиндўзлик, чигарчилик, этиқдўзлик, қозғош ишлаб чиқариш, ёғоч ва тош ўймакорлиги, меъморчилик ва бошқа хунар соҳиблари Бухорода машҳур эдилар.

1795 йилда Бухорода икки қаватли карвонсаройлар бўлганлиги, бу карвонсаройларда хорижий мамлакатлардан келган кўпгина савдогарлар дои-

ҳозирга қадар ўзининг юксак бадиий услуби, гўзаллиги, шакллари ва нафислиги хунармандларнинг моҳир санъаткор бўлганлигидан гувоҳлик беради. Бу санъат намуналарини қадимий биноларнинг ички ва ташқи безакларида, локувард кошнларларида, бўртма ганч ўймаларида, тош ва ёғочларга ўйилган сержило нақшларда, металл ва чармга солинган турли нафис гулларда, гиламлар,

йил Чикаго, 1900 йил яна Париж, 1906 йил Милан, 1907 йил Бардо, 1914 йили Берлин ва Лондон кўргазмаларида бухоролик усталар тайёрлаган маҳсулотларга олтин, қумуш, бронза нишонлари, ёрлик ва дипломлари уларга берилган юксак баҳо эди. Қўли гул Бухоро хунармандлари ижод қилган зеб-зийнат, заргарлик, зардўзлик, тошга ва мисга бадиий ишлов бериш санъати, гилам ва

ди. Айниқса, Мустақиллик йилларида Бухорода халқ хунармандчилиги қайта тикланиб, янги мазмун ва шакл кашф этиб, юқори даражада ривожланмоқда. Бухоро хунармандлари ижод қилган нафис санъат асарлари-га бўлган қизиқиш Франция, Канада, Эрон, Япония, Ҳиндистон, Туркия, Америка, Арабистон мамлакатларида, айниқса, йил сайин ортмоқда.

Бугунги кунда Бухоро хунармандчилиги маҳсулотлари жаҳоннинг йирик музейлари залларини безаб турибди. Бухоронинг 2500 йиллиги арафасида Париж музейларида Бухоронинг санъат асарлари намойиш қилинаётгани фикримизнинг исботидир.

Рашид БОЙТУЛЛАЕВ, қадимшунос.

СУРАТЛАРДА: бухоролик мисгар Тоҳир Қосимов. Гилам тўқувчилар иш устида.

ЖАҲОННИ ҚОҢ ЭТАВ

мий истикомат қилиб турган-ликларини сайёҳлар ёзиб қолдирганлар. Тарихий маълумотларга кўра 1848 йилда Бухорода 38 та карвонсарой, 9 та тим (савдо растаси), шаҳарнинг ўзидан 45 та ва унинг атрофларида 22 та бозор бўлган. Бундан 196 йил илгари, 1801 йилда Бухородан Россияга 484 минг сўмлик калава ип, 42 минг сўмлик ип-газлама олиб кетиб сотилган. 1850-1860 йиллар мобайнида Бухородан Оренбург орқали Россияга бир миллион сўмлик ип, газлама буюмлари, ипак, шойи маҳсулотлари, чит, гилам ва полослар, жун буюмлари чиқарилиб сотилгани, бу рақамлар йил сайин ошиб борганлиги тарихий манбаларда ёзилган.

Бухорода қадим замонлардан буюн аъло сифатли гўзал матолар, чўғдай ёниб турган гиламлар, олтин ва қумушдан лаъл, ёқут, феруз кўзли нақшкор узук ва билакузуклар, камарлар, аёллар зеб-зийнатлари ва бошқа кўплаб буюмлар ишлаб чиқарилган.

Бухороликлар ўзининг 2500 йиллик тарихида бадиий ва амалий санъатнинг ноёб асарларини яратганлар. Бу асарлар

шоҳи-атласлар, ранг-баранг гулли кашталарда кўриш мумкин. Энг диққатга сазовор жойи Бухоро хунар аҳлининг нозик ва нафис буюмлари жаҳон кўргазмаларида намойиш этилганлигидир. 1889 йил Париж, 1893

полослари, кулолчилик буюмлари 1972 йили АҚШнинг Нью-Йорк, Вашингтон, Лос-Анжелес, Чикаго ва Бостон шаҳарларида, 1986 йили Эрон, Ҳиндистон, Туркия, Япониядаги жаҳон кўргазмаларида юксак баҳолан-

Бухоро ва Хива — 2500

2500 йиллигини нишонлаётган Хива жаҳон меъморчилигининг бир неча асрлик ноёб намуналарини ўз бағрида асраб келадиган эртанги шаҳардир. Ажойиб ёдгорликлар, халқ санъати обидалари, нодир меъморий қасрлар макони бўлган кўҳна Хива доврғини ким эшитмаган дейсиз!

Хивани жаҳонга танитган Исромуҳжа ва Калтаминор миноралари, Муҳаммад Аминхон, Муҳаммад Раҳимхон, Оллоқулихон, Шерғофизхон, Қутлимурод Иноқ, Исромуҳжа мадрасалари, Кўҳна Арк, Нуруллабой, Карвонсарой, Саройбозор, Тошхонли, Пахлавон Маҳмуд мақбараси, Анушахон ва Қўшдарвоза каби улкан қасрлар, саройлар, гумбазлар, ордан неча ўн йиллар ўтган бўлишига қарамай ўзининг гўзаллиги, бежиримлиги, ғоят мухтамлиги ва бетакрор жилоркор нақшлари, нафосати билан Хивага келган минг-минглаб кишиларни ҳамон ҳайратда қолдириб келмоқда.

Дарҳақиқат, Хива очик музей шаҳар бўлиб, у Ўрта Осиёнинг ўрта асрлардаги шаҳар-созлик ва меъморчиликнинг яхлит гултожи ҳисобланади. Ҳозирги кунда Хива ўзининг та-

рихий-меъморчилик қўриқхонаси, «Ичан қалъа» билан ҳақиқатда шухрат қозонган. Ичан қалъа — деворлар билан ўралган ўрта аср Хиваси. Ичан қалъа Марказий Осиёдаги энг йирик ва ноёб меъморий ёдгорлиги — Хиванинг ички қалъа қисмидир. Ичан қалъа шаҳарнинг Дишан қалъа (яъни Ташки қалъа) қисмидан баланд девор билан ажратилган. Ичан қалъага тўрт дарвоза — Боғча дарвоза, Полвон дарвоза, Тош дарвоза ва Ота дарвозаларидан кирилган. Хоразм халқ меъморчилигининг ажойиб обидалари, мадраса, масжид, сарой ва миноралар асосан Ичан қалъада.

Ичан қалъа меъморий ёдгорликлари ёғоч ўймакорлиги, тоштарошлик, ганчкорлик, сиркор сопол ва бошқа ранг-баранг нақшошлик безаклари билан зийнатланган.

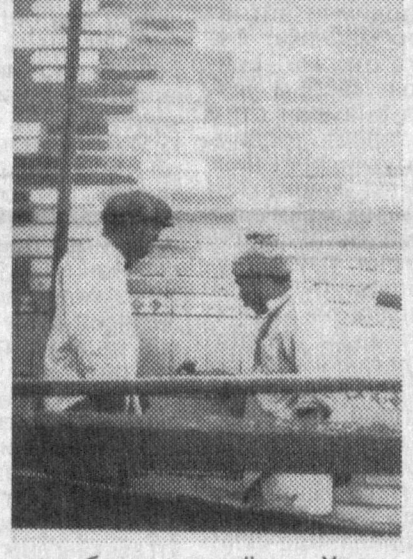
Ичан қалъа мажмуаси меъморий ёдгорлик сифатида давлат муҳофазасига олиниб, музейга айлантирилган. Ичан қалъа марказида қурилган энг баланд (45 метр) Исромуҳжа минораси ўзининг чиройи ва қурилиш услуби билан ҳар бир сайёҳнинг диққатини ўзига тартади. Минора 1908—1910 йилларда Хиванинг иқтидорли усталари

рилганда, қурилиш тўхтатиб қўйилган. Аммо шу ҳолида ҳам у салобатли бўлиб кўзга ташланади. Унинг асоси ҳозирги 6 қаватли уй заминига тенгдир. Калта минорининг яна бир ўзига хослиги шундаки, у оқ-яшил, феруза рангдаги қошинли нақшлари билан жозибадор, бутунлай сирланган ғиштдан ишланган, гулдор сопол билан қопланган. Кўк, феруза рангли қошинлар кўп ишлатилган, шу сабабли Кўкминор деб ҳам юрилади.

Ота-боболаримизнинг юксак санъат намуналари бўлган ёдгорликларини маънавий ва мод-

бағишлашда миллий меъморчилигимизнинг йирик билимдонлари Х. Жуманиёзов, Х. Маткубов, С. Оллоберганов, Р. Хаитов, Қ. Ибодуллоевлар катта хизмат қилмоқдалар. Халқ усталарининг нозик санъати, маънавий меҳнатлари билан қайта тикланган меъморий ёдгорликлари ўзининг гўзаллиги ва умрбоқийлиги билан ҳаммаша дўстларимиз, яхши ниятли чет эллик меҳмонларимиз назарида.

«Биз Берлиндан келдик. Кўп жойларда саёҳатда бўлганмиз. Аммо Хивадаи салобатли, муқташам, кўркам шаҳарни учрат-

зори бизга жуда ёқди. Хилма-хил меъморчилик хамиша топилаётган экан. Шундай обидаларни, тўкин-сочинликни яратган Хива халқига раҳмат!» деб ёзади немис сайёҳи Уилям Маркс.

Ўтмишдан қолган бебаҳо ёдгорликларни таъмирлашда бу йил жуда катта ишлар қилинди. Демакки, қадимий қалъа қайта яшариб, умрбоқий бўлиб бораверади. Хивадаги «Хаёт» ҳиссдорлик жамияти қурувчи-бунёдкорлари «Ичан қалъа» қўриқхонасини тиклашда катта ишлар бажаришди.

Ёдгорликлар (уларнинг сони 15 та) усталарнинг сеҳрлар қўлидан янгидан бунёд бўлгандек кўриниш касб этди. Ҳозирги Хиванинг чиройи 10 баробар ортди латофат касб этди, десам лоф бўлмайди. Хива ўзининг 2500 йиллик тўйини мисли келинчақдек зебланиб, ороланиб қўтиб олмақда.

Тиллабой РАШИДОВ. СУРАТЛАРДА: 1. «Хаёт» ҳиссдорлик жамияти таъмирчилари маслаҳатда. Ўртада жамов раиси Фарҳод Отахонов. 2-3. Калта минорни таъмирлаш пайти.

Рустам Шарипов олган суратлар.

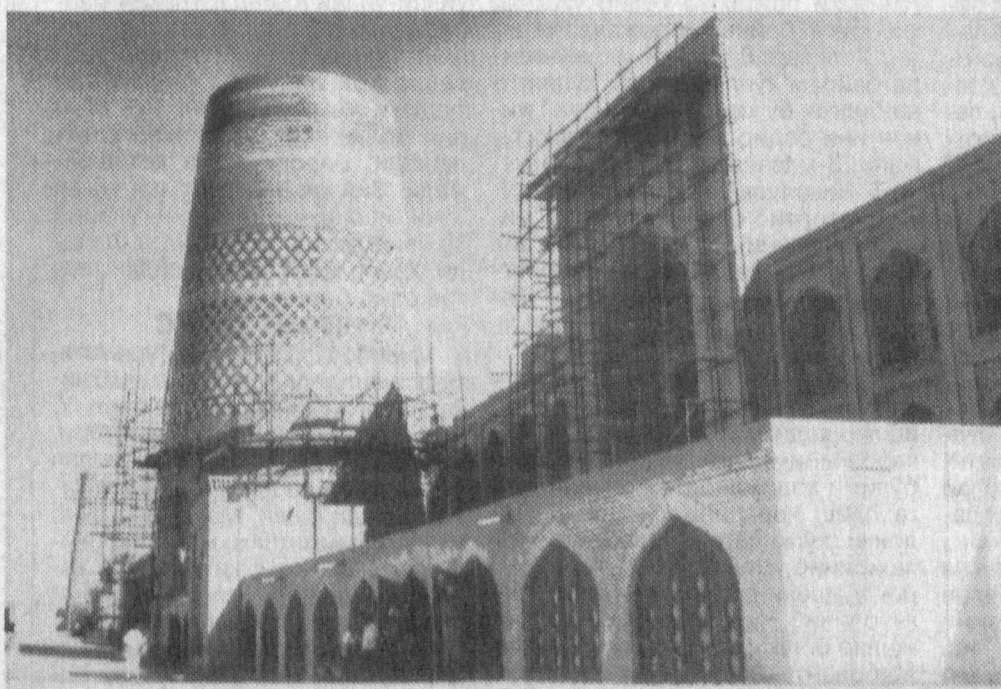
ҲАМРИ ВОҚИЪ

Эшмуҳаммад Худойберганов, Болта Воисов, Мадрим Мадаминов, Рўзимат Машариповлар томонидан қурилган. Улар кўрган минора чиройли, кўк ва яшил қошин билан жуда нафис қилиб нақшланган, шаҳарнинг деярли ҳамма томонидан кўзга яққол ташланиб туради.

Хивадаги Калта (Кўк) минор аслида энг баланд (70-80 метр) бўлиши керак эди-ю, лекин Муҳаммад Аминхоннинг бевақт ўлими туфайли ердан 26 метр кўта-

дий меросини авайлаб-асраш ва уни келажак авлодга етказиш учун ёдгорлик биноларини таъмирлаш ва уларга янги ҳаёт

маганмиз. Бу ерда гўё ўзимиз-кадим афсоналарда тасвирланган сеҳрли шаҳарда юрган-дек сездик. Айниқса, Хива бо-

Мамлакатимиздаги барча матбуот нашрлари сингари «Мулоқот» журналига 1998 йил учун обуна бошланди. Журналхонлар унинг ўтган йиллардаги соҳаларида Шарқнинг буюк фарзандлари — Амир Темур, Муҳаммад Хоразмий, Алишер Навоий, Ҳусайн Бойқаро, Заҳириддин Муҳаммад Бобур, Абдурауф Фитрат ҳақида мақолалар ўқийди. Шунингдек, журналда юртдошларимизни муқаддас шаҳарлар — Самарқанд, Бухоро ва Хива тарихи билан таништирди, ўтмишнинг энг ёрқин, миллимизнинг энг шухуҳли

онларини фахр билан ёдга солди. Истиқлол гоҳларини қалбларга жойлашда ҳам унинг хизматлари бекиёс даражада катта бўлди.

Янги йилда ҳам журнал ўз анъаналарига содиқ қолиб, «Муқаддас китоблар», «Табаррук шаҳарлар», «Маърифат булоқлари», «Шарқ алломалари», «Буюк мутасаввиқлар» рукнида қизиқарли илмий ва бадиий асарларни ёритади. Шунингдек, Жалолиддин Румийнинг «Маснавийи маънавий», Носир Хусравнинг «Сафарнома», Абдуваҳоб Хожанинг «Гулзор», Абдурахмон Жомийнинг «Ри-

солаи мавлавий» асарларидан намуналар эълон қилади. Халқимизнинг урф-одатлари, анъаналари ва миллий ўзига хос уюмла-

ри ҳақидаги мавзулар билан бирга умуминсоний қадриятлар ва ҳозирги даврнинг энг катта — дунёвий муаммолар ҳусусидаги мақолалар ҳам мунтазам ёриштирилади. Чоп этилган мақолалар билан

танишиб ҳаёт фалсафасининг янги гоҳларидан огоҳ бўласиз, буюк келажак куриш умидида халқ хизматига камарбаста бўлаётган

билан мулоқотлар ўтказадилар. Олиму Фозилларнинг, зиёлиларнинг энг кўп қисми мамлакатимизнинг пойтахти — Тошкентда

Обуна — 98

«МУЛОҚОТ»ГА ЁЗИЛИНГ!

юртдошларимиз билан яқиндан танишасиз.

Тахририят ҳодимлари экологик тоза муҳит яратиш ва соғлом авлод келажак учун қайғуриш, хуллас, Мустақил Ўзбекистон истиқоли йўлида юртдошларимиз

яшаб ижод қиладилар. Улар орасида «Мулоқот»га холис мушаррийлар жуда ҳам кўп.

Ўтган обуна мавсумида ҳам шу зукко ва истеъдодли ҳамшаҳарларимиз ҳисобига ўқувчиларимиз сафи анча ортган эди. Бу йил ҳам Сиз,

азиз тошкентликлардан умидимиз нихоятда катта. «Мулоқот» ҳар бир фуқаро учун энг яқин дўст, энг фойдали ҳамкор ва кўмакдош бўлиб қолади. У билим доирангиз, интеллектуал, маънавий қамолотингиз орттиришга, ақли-идрокингизнинг пешла-

нувиға ёрдам кўрсатади.

Йил бўйи журналимиз кўнчақ мушаррийлар мактубларига ўз саҳифаларидан доимо ўрин ажратади. Қисқаси, у Сизнинг энг ишончли маслаҳатдошингизга айланишини истасангиз, обунани ўз вақтида расмийлаштиришни унутманг.

Эътиборингизга яна шуни маълум қиламизки, келгуси йил учун журнал индекслари ўзгарди.

Янги индексларимиз: — **якка тартибдаги обуначилар учун — 844;** — **ташкilotлар учун — 845.**

Манзарапар

НИЯТНИ ЯХШИ ҚИЛИНГ

Бекатда автобус қўтиб ўтирдим. Ёши ўттизлардан ошган бир йигит ва ўрта яшар бир киши ўриндиққа келиб ўтиришди.

— Ҳа, қаердан қайтдингиз, Фозилхон? — сўради ўрта яшар киши. — Жуда хомулисиз?

— Э, ака, мазам йўқ, бикиним оғрийди. Бугун ишдан руҳсат сўраб дўхтирга ўтудим, — деди йигит паршонхотир. — Иккитаси текширди, бири жигаринг касал дейди, бири эса буйрагинг. Эртага кел, бошқа дўхтир қабулига кирасан, ана шу киши айтиб берди, дейишди. Билмадим эртагача борманми, йўқманми?

Шу пайт менинг ёнимда ўтирган онахон суҳбатга аралашди:

— Ҳай-ҳай, яхши ният қилинг, болам, яхши ният — ярим давлат. Шифосини берса тузалиб қоласиз, ўғлим...

Ёш она кўчада қувламачоқ уйнаётган қизалоғига бақирди:

— Зилола, бир жойда ўтиролмасанг, югурма деяпман сенга, ҳозир йиқилиб ўласан.

— Нафасингизни иссиқ қилинг, — уришиб берди келиннинг гапини эшитган қайнона, — ёш бола югуради, ўйнайди, фақат сиз яхши ният қилинг, ўргили...

Тўкин дастурхон атрофида ўтирдик. Яхши кийиниб олган, қулоғу билакларидан зебу зийнатлари бисёр аёллар ўзаро суҳбатлашарди. Улардан бири нолигандай бўлди:

— Қаранг-а, ҳамма нарсанинг нархи осмонда. Бозорда у-бу нарсасотиб қунимизни кўряпмиз...

— Шуни айтинг, ҳадемай қиз чиқариб, ўғил уйлантиришимиз керак, бу ёғи қандай бўларкин, — деди иккинчиси ҳам.

Шунда уларнинг гапига қулоқ тутиб ўтирган онахон суҳбатдошларининг гапини чўрт кесди:

— Шўқр қилинлар, ҳамма насбасига ярашсини олади. Худого шўқр, дастурхонимиз тўкин, тўйларимиз фазли... Устингиздаги кийимингизни қаранг, яна нолийсиз, болам... Бир таншим бўларди. Тўрт нафар фарзанди бор. Қачон қарасанг турмуш ўртоғидан нолиб гапирарди. «Тўзқуқор пул топишни ҳам билмайди, фақат ойликка ишлайди, бирон нарсга кўтариб келмайди», деб. Қўшиллар «Борига шўқр қилинг» дейишса, «Э, бунча эрнинг боридан йўғи!» деб қўярди доим. Кўп ўтмай эр машина ҳалокатиға учраб ҳалок бўлди. Аёл дод-фарёд кўтарди, билмадики ўзининг ёмон нияти ихобат бўлганини.

Ҳа, яхши ният барчангизга ҳамроҳ бўлсин. Ана шунда барча орзуларингиз ушалаверади...

Шарифа БАҲРОМОВА.

Маслаҳатлар

СОДДА МУОПАЖАПАР

Тумов хуруж қилаётганини сезиб қолсангиз, бир бош пийёз ёки саримсоқни қирқиб тез-тез ҳидлаб туринг. Шунда дарднинг зурайишига имкон бермайсиз.

Тумов сурункали тус олганда мармаракнинг сувли даммасини бурун бўшлиғига юборишнинг дарддан фориг бўлишда фойдаси катта.

Ҳа, яхши ният барчангизга ҳамроҳ бўлсин. Ана шунда барча орзуларингиз ушалаверади...

Гўзал ХОЛИҚОВА тайёрлади.

«Ўзбекино» давлат акционерлик компанияси «ЭМО-5» студиясида янги «Маргиёна» фильми яратилди.

Киночилар уйда аж-додларимизнинг узок ўтмишидан ҳикоя қилувчи афсона тарзида суратга олинган 2 қисмли «Маргиёна» бадиий фильмининг премьераси бўлиб ўтди. Фильм намойиши олдидан унинг ижодкорлари билан учрашув ўтказилди. Унда сўзга чиққан кинолентанинг сценарий муаллифи ва режиссёри Ҳабибулла Файзиев, бош роллардан бирининг ижрочиси ва режиссёр ёрдамчи-

Кино

«МАРГИЁНА»

си, таниқли театр ва кино актёри Ҳайрулла Саъдиевлар фильмининг яратилиш жараёни, унда илгари сурилган ғоялар, актёрлар иштироки тўғрисида тўхталиб ўтишди.

Муҳаббат, эзгулик ва адолатнинг ҳамиша тантана қилажиги ғоялари илгари сурилган «Маргиёна» фильми премьерасига ташриф буюрган мутахассис ва кино ихлосмандларида яхши таассурот қолдирди.

Дилшод ИСМОИЛ.
СУРАТДА: «Маргиёна» фильмининг бир гуруҳ ижодкорлари.

Рашид Галиев
олган сурат.

Узоқ йўлга отланганимда ҳамроҳларинг дилкаш бўлса, узоқинг яқин бўлади, қандай қилиб манзилга етиб келганингни ҳам сезмай қоласан... Мен купега кириб келганимда бу ерда бир аёл ва икки йигит ўтиришарди. Йигитлар дарров ўринларидан туришиб, қўлларидagi сумкаларни жойлашга ёрдамлашиб юбордилар.

Кўп ўтмай поезд ҳам жойидан секин-аста кўзгалди.

Купедаги аёл жуда хомуш эди. Омонатгина ўрнашиб олган купе унга аянам торлик қиларди. Юрагининг тубида қандайдир дарди борлиги изтиробли юзларидан, чарқоқ ифодаси бор мунгли кўзларидан сезилиб турарди.

— Уйилларингизми? — сўрадим йигитлар чиқиб кетишгач аёлдан.

— Ҳа, биттаси ўғлим, — дея секин жавоб берди аёл.

Менга гўё унинг гаплашишга тоқати йўқдек туюлди. Яхшиси бироз китоб ўқиб кетаман, дедим-да сумкамдан китоб олдим. Кўзим китобдаю ҳавлим ҳамон аёлда эди.

— Сиз меҳмонга кетаётган кўринасиз, — секингина гап қотди аёл.

— Ҳа, — дедим ва сўхбатлашиб мавриди келганидан севиниб кетиб қўшиб қўйдим. — Синглиминикига кетяпман. Такдир экан, шу ёқларга келин бўлиб тушарди.

— Эҳ, қанийди бу такдирдан қочиб қутулиб бўлса...

У бу гапни шунчалик ўқинч билан айтдики, беихтиёр унга тикилиб қолдим. Ҳамроҳимнинг кўзларида ёш айланди. У бир нуқтага тикилиб қотиб ўтирарди.

— Синглимисиз, тенгдошимми, балки опамдирсиз, энди сизга дардимни айтмасам бўлмайди. Балки бирор маслаҳат берарсиз. Чунки эртага уйимга етгунча «ёрилиб» кетаман. Исомин Зибда, қасбим уқувчи. Икки ёшимда ота ва онамдан етим қолиб, аммамнинг қўлида тарбия топдим. Мактабда яшши ўқидим, ўқитувчиларимнинг маслаҳати билан пединститутга ўқишга кирдим. Ўқушни тугатадиган йилим мени почкамнинг хижиянга унаштирмоқчи бўлишди. Аммамга танлаганим борлигини, ўқушни тугатган турмуш қуришимизга рози бўлишини сўрадим. Аммам рози бўлдилар, лекин почкам «Берган тузимини оқламади, қайтиб уйимга қадам басмасин», деганини ўз кулоқларим билан эшитдим. Кейинги борганимда саломимга алик ҳам олмадилар.

Бўлажак турмуш ўртоғим ҳам болалар уйда тарбияланган экан. Улар политтехника институтини тугатиб, институтда ишда қолган эди. Тўйимиз ётоқхонада бўлди. Илҳом акамнинг бир хонали квартираларида яшай бошладик. Жудаям бахтли эдик. Орадан бир йил, икки йил, уч йил ўтди. Лекин кўнглимнинг бир чеккаси кемтик эди. Бу орада Илҳом акамнинг ишлари юришиб кетди. Қурилиш бўйича илмий ишларини ёқлагач, трестга ишга ўтди. Ховлилик ҳам бўлди. Турмуш курганимизга тўрт йил бўлгач, уларга «Яхшироқ дўхтирга бориб кўрсакмикан?» дедим бир кун. «Ўзинг биласан», дедилар улар ҳеч ўзгармай, лекин ич-ичидан эзилаёт-

ганини дилдан сезардим. «Наҳотки, умидини узиб қўйган бўлса», уйладим ўзимча. «Чикмаган жондан умид» дедим-да охири марта врачга мурожаат этишга қарор қилдим. Мени синчиклаб текширган профессор даволанишим кераклигини айтди. Бир ой касалхонада ётиб ҳамма муолажаларни қабул қилдим. Лекин...

Бу орада Илҳом ака ишдан анча кеч қайтадиган, тез-тез хизмат сафарига кетадиган бўлиб қолди. Ана шундай кунларнинг бирида ўзимда қандайдир ўзгариш сезгандай бўлдим...

Бир кун бозордан уйга келсам дарвоза олдида бир қиз ва бир аёл турарди. «Шу Илҳомжоннинг уйларими?» сўради аёл. «Ҳа, келинлар», дедим ва уйга таклиф қилдим. Ховлидаги қаравотга ўтиргач аёл дабдурустдан «Энди хафа бўлмайсиз. Гапнинг рости қизим эрингиздан ҳомиладор, кўни-қўшнлар

Турмуш қоррақлариди

ҲАЁТ ЖОМИГА
ҚУЙИЛГАН ЗАҲАР

кўрса нима деган одам бўлман, шунинг учун қизим энди шу хонадонда яшаш керак», деб қолди.

Шу пайт машинанинг сигнали эшитилди. Ховлига кирган эрим «меҳмон»ларни қўриб таққа тўхтаб қолди ва менга қаради. Мен шартта бўрилиб уйга кириб кетдим. Ўша пайтдаги ҳолатимни сўз билан ифодалашга ҳозир ҳам тилим йўл. Аёл кишининг охириги, кучи фақат кўз ёшигагина етганини ана шунда яна бир бор англадим. Ортимдан кириб келган Илҳом ака «Зибда, кечир мени, бошқа иложим йўқ эди, ахир фарзандсиз яшай олмайми-ку», — деди-да, шахт билан чиқиб кетди.

Менинг тилим лол эди. Нарсаларимни йиғиштириб мен ҳам уйдан чиқиб кетдим. Кўчага чиққач, менинг бу ерда ҳеч қимим йўқлиги хаёлимга келди, аммамникига бўлса борганимга беш йил бўлибди. Кеч бўлиб қолди. Мен эса қўлимда нарсаларим билан вокзалга келиб қолдим. Яққабонда турадиган энг яқин дугонам ёдимга тушди. Шартта билет олдим, поездга ўтириб дугонанимникига йўл олдим...

Аваллига уч кун меҳмон бўлдим, кейин дардимни айтишга мажбур бўлдим, шу ерда қолиб ишлаш ниятим борлигини айтдим. Сўнгра кишлоқ мактабига ишга жойлашдим. Лекин нима қўлуғим бор эканки, ҳаёт мени шунчалик жазолайди. Орадан ўн-ўн беш кун ўтгач кўнглим айниб, қайт қўла бошладим. Шунда дўхтиринг гапи ёдимга тушди: нега шунча сабр қилган Илҳом акам яна ярим йилга чидамади, ахир мен ҳомиладор эдим. Қувонишимни ҳам, йиғлашимни ҳам билмасдим...

Кўп ўтмай ўғилли бўлдим. Лекин шу ойлари ичидида мени ҳеч қим йўқламади. Дугонанимнинг қистовларига қарамай мен ўз ҳақимда ҳеч қимга оғиз очмасликка онт ичдим. Ўзингиз биласиз ҳаётда ҳамма нарса бўлади, эрим-

нинг ўша аёл билан яшаётганини, икки қизи борлигини шахарга борган дугонамдан эшитдим. Ўғлим 2 ёшга тўлгандан мен ҳам шу қишлоқдаги бир йигитга турмушга чиқдим. Ўғлимга эса ҳеч қачон ҳақиқатни айтмасликка қарор қилдим. «Мана шу киши сенинг даданг бўлади» дедим. Кетма-кет бошқа фарзандларим туғилди. Одам барча нарсасга ўқинар экан. Мен ҳам кўнликдим...

Орадан йиллар ўтди. Ўғлим Ўқтам ўзининг битириб Тошкентга ўқишга кирди. Хар келганда бўйларига қараб кўзларим қувонарди. Уни уйлантириш тараддудига тушиб қолдим. Охири курсга ўтганида секин «қўйинг» қўл солдим. «Аяқон, агар сиз рози бўлсангиз, бир қиз бор Тошкентдан» деди у секингина. Дадасига айтдим, рози бўлдилар. Ўғлим бу сафар уйга борганида мен ҳам қизни қўриш ва унинг оиласидагилар билан танишиш ниятида унга эргашдим. Ўртасига институтда қизни кўрдим, у уялибгина мен билан сўрашди. «Тавба, қўш-қўзлари бирам Ўқтамникига ўхша эканми», деб уйладим ичимда.

Кечга қийн ўғлимнинг ўртоғи билан қизининг ўйига борадиган бўлдим. Тақси илгари мен яшаган маҳалла томон бурилганда ишонсангиз, додлаб юборай дедим. Бу тасодифий ёки... Ҳа, ўша менга таниш уй, таниш дарвоза, бахтимнинг ҳам, бахтсизлигимнинг ҳам шоҳиди бўлган ўша хонадон. «Балки бошқа одамлар туришар», — дея ўзимни овулдим. Лекин ичкари кирганимда мен у аёлни — ўша таниш башарани дарҳол танидим... — Вой, келинг меҳмон, — қўришди у мен билан қардонлардай.

Ўзатган кўларим қалтиради, аммо у мени танимади. Биз ўтган уй тўрида Илҳом акам ва ўша аёлнинг икки қизчаси билан тушган катта сурати осилиб турарди. Аёл расмга қараётганимни сезиб қолди, шекилли: — Адасининг роса ишлари кўп-да, ҳозир келиб қолсалар керак, — деди.

Менинг бошим айлиниб ҳушимдан кетиб қолибман. Кўзимни очсам, тепада аёл, унинг қизи ва ўғлимнинг ўртоғи термулиб турарди.

— Ўғлим, уйга кетайлик, — дедим астагина, — жуда мазам қочди, кейин...

Ётоқхонада охири ўғлимга:

— Ўқтам, ўғлим, мени шу бугун уйга элтиб ташла, тузалганимда бошқа келаман, жуда мазам бўлмаяпти, — дедим.

У ҳайрон бўлди, лекин раёйимни қайтармади. Мана қўриб турганингиздек уйга қайтпман. Лекин нима қилиб қўйдим? Энди ўғлимга нима дейман? Қандай қилиб «у қиз сенинг синглинг бўлади», деб айта оламан, қайси тил билан. Ҳа, мен билиб-билимай хато қилдим, ўшанда кетмаслигим, ҳеч бўлмаса шу шахарда қилиб яшашим керак эди. Унинг хиёнатига мен ўзимнинг қарим билан жомиб бермоқчи бўлдим. Мен хиёнатнинг ҳаёт жомига қўйилган заҳар эканлигини, уни ҳеч қачон ичиб бўлмаслигини уйлабман лекин озгина сабр-бардорш қилиш кераклигини унутиб қўйибман. Аммо айб фақат мендими? Мени севиб ардоқлаган, беш йил бирга яшаган Илҳом акам хиёнат йўлига кирмаса бўларди-ку...

Энди ўғлимнинг ҳаёти қандай бўлади? Ҳақиқатни аниглаш, у мени тўғри тушунармикан? Поезд бир маромда йўлда даром этарди. Мен эса Зибданнинг ҳикоясидан лолу ҳайрон эдим...

Шарифа МАНСУР қиз.

ЭХТИРОМ

ОНАЛАРНИ
ЭЪЗОЗЛАБ

Собир Раҳимов туманидаги А. Набиев номи маҳаллада ўтказилган савобли таъбир муносиб онахонларимизга бағишланди.

«Нуроний онахонлар» кечасига тумандаги ўғтиздан ортиқ маҳалладан ёши 70 дан юқори бўлган табарруқ онахонлар таклиф этилди. Туман ҳокимининг ўринбосари, хотин-қизлар қўмитасининг раиси М. Ғаниҳўжаева онахонларни муборак ёшга қадам қўйганликлари, фарзандлар, неваре-чеваралар кўчсига уяли-уяли ҳаёт кечираётганликлари билан қутлаб, дил сўзларини изҳор қилганидан сўнг 249-мактаб бадиий-ҳаваскорлик дастаси аъзолари дилрабо, мумтоз кўшиқлари билан давргага фойз қиритишди. Кўп болали, пир бадавлат онахонлар шундай қутлуг кўнарга етганларига шукроналар қилиб, мустақиллик шарофати билан маънавий қадриятлар, урф-одатларимиз тикланишидан мамнуликларини билдиришди.

Дилшод ИСМОИЛОВ.

Ажойиботлар

ЭГАСИНИ
ТАНИЙДИ

«ЧАББ» фирмасида яратилган кўлф ўз эгасини таниш билан бошқа кўлфлардан ажралиб туради. Бу кўлф эшикка ўрнатилиб, унинг қалитида, аниқроқи қалитининг ушбу микросхема жойлаштирилган. Бундан ташқари кўлфда ҳам худди шундай микросхема бор. Кўлф ва қалитдаги микросхемаларга ўй эгаси ҳақида энг керакли маълумотлар жамланган бўлади.

Агар бирор бегона киши қалитни кўлфга солиб бураса умуман очилмайди, фақат эгаси бурасигина очилади. Негаки, ўй соҳибининг хар бир ҳаракати ва ҳатто ўзига ҳос «хиди» микросхема хотирасига ёзилган. Энди ўриларнинг иши юришмайдиган бўлди-да!

АНТИҚА
ЖОМАДОН

Английлик мутахассислар антиқа жомадон ишлаб чиқардилар. Улар ишлаб чиқарган жомадонни очиб ҳозирча ҳеч бир ўриннинг қўлидан келгани йўқ. Жомадон қилиб матбаҳо буюмлар ва пул олиб юришга мўлжалланган бўлиб, у автоматлаштирилган. Агар у ўғирланса, автоматик равишда зудлик билан кўлфланиб қолади, ҳамма томонларидан металл игналар «ўсиб» чиқади ва жомадон ювса ҳам кетмайдиган сарик бўёқни ўғрига сочиб юборади (ўғри танилиши учун), қизил чироқлари ўчиб бенаваради, ҳатто «Ерда беринг, ўғирлапти» дея бақириб ҳам қўлади. Ана шунда радиотўлқин ишга тушиб полицияга хабар беради. Ахир шундай жомадонни ўғирлаш учун хар бир ўғрига катта юрак керак бўлади.

Дилноза ФИЁСОВА тайёрлади.

Қаҳқаҳа

Фарид яқин дўсти бўлган Шарифа бир хат узиб уни тез ўқиб беришини илтимос қилди. Шариф ҳайрон бўлиб деди:

— Ҳозир ўқий олмайман, ҳали кечқурун бўлгани йўқ, — Ҳатти қишга кундузи ёки кечқуруннинг нима алоқаси бор?

Бир аёл кичкина қизи билан поездга шошилаётган экан.

— Ана шу охири вагонга чиқиб олмас қизи бўларди-да! — дебди ойиси.

Эркакоти қизи ойисига эътироз билдириб:

— Йўқ, ёш Охиригизга эмас, энг олдинги вагонга ўтирамиз. Холанимнига тезроқ борми келаяпти.

Салқин кўнларнинг бирида иккита қизча кўйроққоқ уйнаётган экан. Ичкари уйдан улардан бирининг ойиси йўталибди. Унинг қизи ўртоғига дебди:

— Ойимлар қаттиқ шамолладилар.

Кўшчи қиз:

— Бунда салқинда қўчада кўп юрмасалар бўларди, — деди.

— Улар ҳеч ерга чиқмадилар. Анави унинг тўрида «Қишчи бўронлар» деган сурат турибди. Шунинг тағдида ўтириб шамоллаб қолди.

— Ҳа, кўшчи қизча кичкина бўлмаса бу йил Мен бунча кичкингина уйда ҳеч ҳам тура олмасдим, нафасим бўғиларди.

Баҳриддин ТУРҒУНОВ тайёрлади.

Дунёда жамики жонзот ёхуд нарсалар борки, барининг жисмига монанд исми бор. Хаттоки машиналарнинг ҳам. Германиянинг жаҳонга машҳур «Мерседес» машинаси ўз номига қардан олганлиги тарихини, қолаверса, машинага ўрнатилган рамзий юлдузча нимани англатишини кўпчилик ҳам билмавермаса керак, албатта.

Минг саккиз юз тўқсон

ўтказди. Ўша йили яъни 1886 йилда патент идорасига яна бир муҳандис Карл Фридрих Бенц ҳам кириб келади. У яратган автомобилда тўрт тактли, бензинга қараган мо-торли бўлиб, электр ўт олдириш орқали ҳаракатга келтиради. Уни номи автомобилсозлик тарихига кирган конструктор Роберт Бош ихтиро қилган эди.

Иккала фирма 1926

Биласизми?

ДАЙМЛЕР, БЕНЦ
ВА... МЕРСЕДЕС

тўққизинчи йилда Франциянинг жанубида авто-пойга ўтказилди. Унда бошқа қатнашчиларнинг ихтиролари қаторида немис конструктори Готлиб Вильхелм Даймлер яратган машина ҳам қатнашиб, пойга қолиб бўлади. Рулда унинг дўсти, Австрия-Венгрия давлатининг Ниццадаги бош консули Эмил Елинек ўтирарди. У дўсти яратган машина пойгада биринчи ўринни олганлигидан тўққизинчи кетиб, уни ўз қизчасининг исми билан, яъни Мерседес деб аташни таклиф қилади. Таклиф бажонидил қабул қилинади...

Энди юлдузча ҳақида тўхталадиган бўлсак. Айтишларича, самодда беҳисоб юлдузлар орасида хар бир тирик инсоннинг севимили юлдузи бўларкан. Шу ривоятдан келиб чиқиб, «Мерседес»даги юлдузча «Суйган юлдузингиз сизга ҳаммиша ҳамроҳ бўлсин, сафарингиз беҳатар бўлсин», деган маънони англатаркан...

Бундан 114 йил муқаддам, 1883 йилда шутга-ратлик муҳандис Даймлер боғида биринчи «ички ёниш двигатели» ишга туширилди. Уч йилдан сўнг, ихтирочи ўз моторини карета (арава)га ўрнатади ва шахар кўчалари бўйлаб соатига 18 километр тезликда ҳайдаб, синовдан

йилда Штутгартда бирлашадилар. Машҳур «Даймлер-Бенц АГ» автозаводлари ҳам шу шахарда жойлашган.

Кези келганда шунга айтиб ўтиш керакики, Даймлер, Бенц, Бош, шунингдек Даймлернинг қўл йилдек шериги Вильхелм Майбах Германиянинг қадимий ўлкаларидан бири — Швабиядандилар. Бу ўлкада яшовчилар азалидан хар нарсасга қизиқувчан, янгиликка ўч ва амалиётчи бўлишган. Бу ерда Даймлер, Хессе, Гегель сингари кўплаб мутафаккирлар туғилиб, етишиб чиққанлиги фикримизни янада тасдиқлайди.

Бугунги кунда «Даймлер-Бенц АГ» Германиянинг энг йирик концерни ҳисобланади. Унинг таркибиди корхоналарнинг тўрт гуруҳи фаолият кўрсатади. «Мерседес-Бенц АГ» (енгил, юк ва ихтисослашган автомобиллар), «АЭГ» (электроника ва микроэлектроника), «Дойче Аэроспейс АГ» (компьютер техникаси, молия, суғурта, савдо ва маркетинг хизмати).

«Даймлер-Бенц АГ» концернининг ҳаётининг кўплаб давлатларида, шу жумладан мамлакатимизда ҳам ваколатхонаси ишлаб турибди.

Мирзаали АКБАРОВ тайёрлаган.

Бош муҳаррир Эркин ЭРНАЗАРОВ

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

ЎҚИШГА МАРҲАМАТ!

Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институти қошида олий ва ўрта махсус ўқув юрларига кирувчилар учун тайёрлов курслари очилмоқда. Машгулотлар ўзбек ва рус тилларида куннинг иккинчи ярмида, яъни мактабдаги ўқиш соатларидан бўш вақтда ташкил қилинади.

Машгулотлар 1997 йил 1 ноябрда бошланади.

Қўшимча маълумотларни 55-55-77 телефони орқали олишингиз мумкин.

Бизнинг манзил: Тошкент — 100, Юсуф Хос Ҳожиб кўчаси, 103-уй.

ИШГА МАРҲАМАТ!

Очик турдаги 2-автомобил таъмирлаш заводида қўйидаги ихтисослашган бўйича юксак малакали мутахассислар доимий ишга таклиф қилинадилар:

- Газэлектрпайвандчилар.
- Автоэлектрчилар.
- Токарлар.

Яккасарой туманидаги масъулияти чекланган «Назм-БЦ» жамияти

Тугатилди

Давволар эълон қилган кундан бошлаб бир ой давомида 48-22-41 рақамли телефон орқали қабул қилинади.

4 ёшли қизчага қараш ва уй ишларида ёрдамлашиш учун аёл таклиф қилинади. Тел: 34-66-84.

Тошкент шахар ҳокимлиги шахар ҳокимлиги нозорат инспекциясининг масъул ходими

Александр Леонидович ВАХРАМЕЕВнинг узоқ касалиқдан сўнг бевақт вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор этади.

ФИРИБГАРЛИГИ УЗОҚҚА
БОРМАДИ

Шахримиздаги корхоналардан бирида хизмат қиладиган И. Нодирбекнинг ишончини қозониб у билан бир-икки жойда ош еган Т. Одилнинг фирибгарлиги танишига қимматга тушди. Гап шундаки, ўғаларни алдаш ва ўмарши билан доимий равишда шуғулланиб келаётган Одилнинг бу галги қурбони Нодирбек бўлди. У Нодирбекдан тез кунда қайтариш шарти билан 147 минг 100 сўмини қўртдай санаб оладигу қорасини кўрсатмай кетди. Бир даврада ош еган танишидан бунга кутмаган Нодирбек охири-оқибат ички ишлар ходимларига мурожаат қилишга мажбур бўлди. Тошкент шахар ИИБ ходимлари томонидан фирибгар қўлга олинди. Тергов давомида фирибгарнинг бошқа қилишлари ҳам ошкор бўлди.

ТАЪМИРЧИЛАР КЕТДИ,
АММО...

Миробод туманидаги мавзелардан бирида яшовчи тадбиркор Т. Содик янги уй сотиб олгач, уни кўнгилдагидек таъмирлаш учун икки нафар уста билан шартлашиб уларни бошлаб келди. Усталарнинг қилган ишларини кўриб хар қандай одам ҳам ҳайратланади. Хар бир хона дид билан безатилганди. Таъмирининг кўнгилдагидан зибда бўлган-

лигини кўрган «хўжайин» уларга келишилганидан ортиқча пул ҳам беради. Усталар кетди. Аммо орадан саноқли кунлар ўтгач уйдаги қимматбаҳо нарсалардан асар ҳам қолмагани. Видеокилик, гилам, палос, ҳатто чинни идишлари спиритли ичимликларга қўтариб кетишганди.

Уй соҳибининг ўғирлигини ким содир этганини ўйлавириб хуби ошди. Охири чора — милицияга мурожаат этиш қолганди.

Миробод тумани ички ишлар ходимлари томонидан муқаддам судланган икки кимса гумондор сифатида ушланди. Кейинги изланишлар эса улар яшириб қўйган ашёвий далилларни топиш билан аяқуналди.

Муқаддам судланган И. Павел ва Ч. Рафиқлар уй эгаси Содик билан келишиб таъмирлаш ишларини бошлаб юборишди. Ишонинг тез битишини айтиб хонадон соҳибидан қалитни олиб қолишди. Шу ерда тунаб қолишди. Бироқ асли ниятлари таъмирлашни тезроқ битказиш эмас экан. Рафиқ тезда қалитнинг бир нуқсасини ясатиб олади. Бу гаразли ниятдан «хўжайин»нинг асло хабари йўқ эди. Келишилган пулни олгач улар уйда ҳеч қим йўқлигини билишгач ўғирликка киришганди...

КУЧИ АЕЛГА ЕТДИ

Тошкент вилояти, Олмалик шах-

рилиқ ҳеч қарда ишламайдиган С. Димитрий пойтахтга келиб ўзгалар ҳисобига бойишни режалаштиради. Халқлар Дўстлиги шохқўчасида байрам кунлари одам қўлтигини билган бу кимса талончилик жиноятини содир этди. Чилонзор тумани, 8-мавзёда истиқомат қилувчи Т. Николаеванинг сумкасини қўлидан тортиб олиб қочади. 27 минг сўм пулни олдириб қўйган аёл қор тарафга қараб «ёрдам берингиз», деб бақиради. Аёлнинг ба-

«О 2»

қирганлигини эшитиб қолган ички ишлар ходим